

Vlaams
Parlement

ingediend op **430** (2014-2015) – Nr. 1
8 juli 2015 (2014-2015)

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Bart Dochy

van het verslagmoment
over de Europese Ministerraden
Landbouw en Visserij van mei en juni 2015

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jos De Meyer.

Vaste leden:

mevrouw Cathy Coudyser, de heer Jelle Engelbosch, de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, de heer Jan Van Esbroeck, mevrouw Sabine Vermeulen;
de heren Jos De Meyer, Bart Dochy, mevrouw Tinne Rombouts, de heer Johan Verstreken;
de heren Herman De Croo, Francesco Vanderjeugd;
de heer Rob Beenders, mevrouw Els Robeyns;
de heer Johan Danen.

Plaatsvervangers:

de heren Matthias Diependaele, Andries Gryffroy, Bert Maertens, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, mevrouw Tine van der Vloet;
de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Michel Doomst, Jan Durnez;
de dames Lydia Peeters, Freya Saeys;
de heren John Crombez, Kurt De Loor;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Stefaan Sintobin.

INHOUD

I.	Toelichting bij de landbouwdossiers	4
1.	Raad 11 mei 2015.....	4
1.1.	Ontwerpverordening Biologische Landbouw	4
1.2.	Vereenvoudiging GLB	4
1.3.	Diversen	5
2.	Raad 16 juni 2015.....	5
2.1.	Biologische landbouw	5
2.2.	Diversen	5
II.	Vragenronde	6
III.	Toelichting bij de visserijdossiers	7
1.	Raad 16 juni 2015.....	7
1.1.	Mededeling vangstmogelijkheden 2016.....	7
1.2.	Diversen	9
IV.	Vragenronde	10
	Gebruikte afkortingen	11

Op 17 juni 2015 organiseerde de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid een verslagmoment over de Europese Ministerraden Landbouw en Visserij van mei en juni 2015, met Pieter Lietaer, attaché Landbouw, en Barbara Roegiers, attaché Visserij, van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU.

I. Toelichting bij de landbouwdossiers

1. Raad 11 mei 2015

1.1. Ontwerpverordening Biologische Landbouw

Pieter Lietaer licht toe dat het Letse voorzitterschap de biologische landbouw nogmaals op de agenda zette, met het oog op een akkoord tussen de lidstaten.

Bij een tussentijdse bespreking was de ontwerpverordening al aan de orde, maar op de Raad in mei kwam het uiteindelijk niet tot een akkoord en werd alles uitgesteld tot juni. Er waren drie struikelblokken die een akkoord verhinderen. De eerste was de aanpak van niet-toegelaten stoffen zoals pesticiden en onder meer zware metalen. Er was discussie over het hanteren van een nultolerantie of een grenswaarde dan wel of het integrale productieproces moest worden gecontroleerd in plaats van louter het eindproduct te analyseren op de aanwezigheid van die stoffen.

Tweede heikel punt was de frequentie van de controles. Een aantal lidstaten is voorstander van de gebruikelijke jaarlijkse controle, andere zijn meer te vinden voor een op risico gestoelde controle, met name meer controles bij bedrijven die een verhoogd risico hebben.

Derde punt betrof de import. Er was door de Commissie een nieuw systeem voorgesteld waarbij derde landen hoofdzakelijk aan de EU-regels moeten voldoen, terwijl in de bestaande regeling de systemen in derde landen erkend zijn als equivalent. Bepaalde landen waren bezorgd over de invoer vanuit voornamelijk ontwikkelingslanden, omdat het voor die landen moeilijker zou worden om aan de regels te voldoen. Het akkoord is derhalve uitgesteld tot de Raad van juni.

1.2. Vereenvoudiging GLB

De ontwerpconclusies werden eenparig goedgekeurd. Ze houden strategische lijnen in die de lidstaten overmaken aan de Commissie voor de verdere vereenvoudiging van het GLB. De Commissie moet dan bekijken welke concrete voorstellen er op tafel komen.

Commissaris Hogan kondigde een aantal stappen aan. Wat betreft ecologische aandachtsgebieden zouden een aantal voorstellen worden aangereikt tegen eind mei. Dat is ook gebeurd. Bij een eerste bespreking werden ze over het algemeen goed onthaald, geeft de spreker mee. Er zouden volgens de commissaris geen wijzigingen aan de basisteksten worden aangebracht. Die zijn pas in 2013 na jaren van onderhandelingen goedgekeurd en derhalve werd het niet opportuun geacht ze alweer open te stellen voor verandering en discussie. De herziening van de vergroening gaat nog wel door, zoals gepland in de basiswetgeving, in 2016 en 2017.

1.3. Diversen

1.3.1. Wereldbijendag

Slovenië stelde voor om 20 mei uit te roepen tot wereldbijendag. Het voorstel kreeg veel bijval, maar moet op VN-niveau worden aangekaart.

1.3.2. Dierenwelzijn varkens

Deze materie is een bevoegdheid van de Commissie voor Leefmilieu, maar Denemarken, Zweden, Duitsland en Nederland hebben hierover een ministeriële conferentie georganiseerd, op basis waarvan een aantal aanbevelingen werden geformuleerd, geeft Pieter Lietaer mee.

1.3.3. Verlenging subsidiabiliteit plattelandsprogramma's

Voor de periode 2007-2013 mogen uitgaven terugbetaald worden tot 2015, in toepassing van de N+2-regeling. De programma's lopen eigenlijk maar tot 2013, maar de financiering mag doorlopen tot eind 2015. Een aantal lidstaten heeft ondanks die regeling niet voldoende middelen gespendeerd. Er is gevraagd naar een N+2,5 of zelfs een N+3-regeling. De commissaris beloofde de mogelijkheid te bestuderen. Ook dat kwam opnieuw aan bod in de Raad van juni.

2. Raad 16 juni 2015

2.1. Biologische landbouw

Uiteindelijk kwam over de biologische landbouw een akkoord tot stand, licht Pieter Lietaer toe, maar behoorlijk veel lidstaten hebben tegen gestemd, waaronder België en vier andere lidstaten. Een aantal lidstaten opteerde voor onthouding.

België was het er niet mee eens dat producten die gecontamineerd zijn met niet-toegelaten stoffen mogelijk toch op de markt zouden mogen komen als biologische producten. Dat is een stap terug ten opzichte van de bestaande regelgeving. Zowel Vlaanderen als Wallonië werken met drempelwaarden. Een product dat die overschrijdt, kan niet langer als biologisch verkocht worden, wel als conventioneel product. De producent kan dan de meerwaarde die het label biologisch meebrengt, niet valoriseren. Finaal is in de tekst een ander systeem opgenomen dat toelaat dat producten die toch residuen bevatten alsnog als biologisch zouden kunnen worden verkocht. België vond dat geen vooruitgang en stemde tegen.

2.2. Diversen

2.2.1. Subsidiabiliteit plattelandsprogramma's

De commissaris liet uiteindelijk een zekere flexibiliteit toe, schetst de spreker. Het komt niet zozeer neer op een verlenging van de deadline, maar wel op een grotere flexibiliteit in verschuivingen tussen de diverse assen binnen een plattelandsprogramma.

2.2.2. Oorsprongsetikettering

In eerste instantie is niet duidelijk of het om een louter federale materie dan wel om een met de regio's gedeelde materie gaat. De Europese Commissie legde twee rapporten voor om de bestaande oorsprongsetikettering voor bepaalde

vleesproducten, groenten en fruit uit te breiden naar een reeks andere vleesproducten, zuivelproducten en samengestelde producten.

De rapporten stellen globaal dat de uitbreiding niet zo interessant is, gezien de meerkost, vooral voor kleinere landen zoals België. De commissarissen, Hogan voor Landbouw en Andriukaitis voor Gezondheid, lieten weten dat de Commissie niet geneigd is de oorsprongsetikettering verder uit te breiden. Uit de bijdragen van de lidstaten bleek een grote verdeeldheid. België is meer te vinden voor het behoud van een vrijwillige oorsprongsetikettering. Tegelijk vroeg het om de kwestie verder te bestuderen voor producten waarbij de meerkost beperkt blijft en waarvoor er geen benadeling is inzake concurrentiepositie.

2.2.3. Meeting Visegrad+

Tsjechië, Slowakije, Polen en Hongarije, uitgebreid met Bulgarije, Roemenië en Slovenië, hielden een ministeriële conferentie, onder meer over bossen maar ook over de positie van landbouwers in het ketenoverleg. De landen roepen de Commissie op een EU-initiatief te nemen om de positie van de landbouwer te verbeteren in de keten. De commissaris heeft zich ertoe geëngageerd de zaak te bestuderen en terug te koppelen zodra hij meer nieuws heeft.

II. Vragenronde

Sabine Vermeulen verbaast zich erover dat de zuivelsector niet meer op de agenda stond. Ze denkt daarbij aan de vetcorrectie die door Nederland en Duitsland gevraagd was. Ligt de discussie over meer steunmaatregelen aan de zuivelsector stil in Europa?

Sofie Joosen wil in verband met de biologische landbouw weten hoe België stond ten aanzien van de twee overige discussiepunten, met name controle en import.

Jos De Meyer vernam dat de Commissie Leefmilieu van het Europees Parlement opnieuw een debat heeft gevoerd over ggo's en gevraagd heeft om de problematiek ter zake in de Europese Commissie weer op te nemen. Wordt dat alleen in de commissie Leefmilieu besproken of ook in de commissie Landbouw? Is alleen de commissaris voor Leefmilieu ter zake bevoegd of ook die van Landbouw?

Bart Caron vraagt naar meer informatie over de herziening van de vergroening van het GLB.

Pieter Lietaer antwoordt dat een aantal landen, met name Tsjechië en Polen, de zuivelproblematiek op de agenda wilde zetten. België kon die vraag steunen, maar de agenda bleek al overladen, waardoor dat vervallen is. Het punt is uitgesteld tot juli, om de nodige ruimte te voorzien voor discussie.

Met betrekking tot biologische landbouw wilde België vasthouden aan de jaarlijkse controle, maar was bereid daarin flexibeler te zijn dan voor de residuenkwestie. Voor de import is België voorstander van het naleven van de EU-regels door derde landen.

Wat betreft de herziening van de vergroening, heeft de commissaris eind mei een zestal concrete voorstellen op tafel gelegd. Voor de verdere herziening blijft het nog koffiedik kijken en wordt gewacht op voorstellen van de Commissie. De Raad heeft conclusies geformuleerd, maar de verdere richting blijft onduidelijk. De commissaris heeft wel duidelijk aangegeven dat het niet de bedoeling is de

vergroeningsmaatregelen af te bouwen. Het gaat om een vereenvoudiging en niet om een aanpassing van het ambitieniveau van het GLB.

De ggo's zijn aan bod gekomen in de commissie Leefmilieu, licht Pieter Lietaer toe, maar vormen net zo goed een element dat in de commissie Landbouw prominent op de agenda komt. Binnen de Raad wordt het ook behandeld in de raadsformatie Landbouw. Ook dat stond in eerste instantie op de agenda, maar viel weg. Het wordt in juli weer opgenomen. Zowel het huidige Letse als het toekomstige Luxemburgse voorzitterschap hebben beslist het dossier in de Raad Landbouw te behandelen.

III. Toelichting bij de visserijdossiers

1. Raad 16 juni 2015

Aangezien er op de Raad van mei geen visserijdossiers op de agenda stonden, gaat *Barbara Roegiers* meteen over naar de Raad van juni.

1.1. Mededeling vangstmogelijkheden 2016

De Europese Commissie heeft een mededeling uitgebracht over de vaststelling van de vangstmogelijkheden voor 2016.

Wat houdt de mededeling concreet in? De beleidsrichtlijnen voor de vaststelling van de vangstmogelijkheden zijn erin opgenomen. De mededeling vormt de basis voor de publieke consultatie met lidstaten, adviesraden, betrokkenen en het brede publiek. Reacties kunnen ingestuurd worden tot 1 oktober 2015.

Barbara Roegiers overloopt kort de inhoud van de mededeling.

1.1.1. Maximale duurzame opbrengt en wisselwerking met meerjarenplannen

Sinds het Verdrag van Lissabon bestaat er een impasse tussen het Europees Parlement en de Raad over de precieze inhoud van de meerjarenplannen. Bij de hervorming van het GVB werd een taskforce opgericht die daarvoor oplossingen moest formuleren. Belangrijk item in de resultaten is dat vooral bij gemengde visserij het gebruik van bandbreedtes, met een boven- en onderlimiet, wordt vooropgesteld bij de bepaling van een MDO-doel.

De Commissie geeft in de mededeling duidelijk aan dat ze niet met bandbreedtes wil werken vooraleer de nieuwe generatie van meerjarenplannen is goedgekeurd. Vooral de lidstaten rond de Oostzee hopen dat de vangstmogelijkheden voor 2016 al binnen de vermelde bandbreedtes zullen worden vastgelegd, maar het is niet duidelijk of het meerjarenplan al goedgekeurd zal zijn. Er heerst dus enige ongerustheid.

Later volgen ook voorstellen voor meerjarenplannen voor de Noordzee en de noordwestelijke wateren. Voor de Noordzee zou het in het najaar 2015, begin 2016 moeten voorliggen.

De Commissie wenst de oudere meerjarenplannen niet langer te volgen als ze niet meer overeenstemmen met het MDO-doel of als dat doel al bereikt is, stipt de spreker aan.

1.1.2. De TAC-voorstellen voor 2016

Er zijn onderverdelingen gemaakt in de voorstellen voor 2016, schetst Barbara Roegiers. Voor bestanden waarvoor er een wetenschappelijk advies is en het MDO-doel al bepaald is, is het de doelstelling om de MDO te halen in 2016, tenzij er een ernstige bedreiging zou zijn voor de sociale en economische duurzaamheid. Dat moet aangetoond worden door de lidstaten als ze erover willen onderhandelen met de Commissie.

Voor de bestanden waarvoor er voldoende gegevens beschikbaar zijn voor het bepalen van de MDO-proxy's, wil de EC dezelfde aanpak hanteren als voor de eerste categorie.

Voor bepaalde bestanden geeft het wetenschappelijk advies enkel bepaalde trends, maar is toch al vrij duidelijk hoe de bestanden evolueren. De Commissie wil die dossiers geval per geval bekijken, rekening houdend met het voorzorgsprincipe.

Er zijn ook heel wat bestanden met een vermoeden van stabiliteit, schetst de spreker. Tijdens de Raad van december 2013 is een akkoord gesloten dat er voor 26 bestanden een vermoeden van stabiliteit is en een status quo gehandhaafd kan worden.

Tot slot zijn er ook bestanden waarvoor helemaal geen wetenschappelijk advies beschikbaar is. Ook daarvoor zal de Commissie het voorzorgsprincipe hanteren en worden er vaak automatische kortingen op de TAC doorgevoerd.

Een ander belangrijk element bij de besprekingen over de TAC en quota is de aanlandingsverplichting, merkt Barbara Roegiers op. Vanaf 1 januari 2016 vallen verscheidene bestanden onder de aanlandingsplicht. Voor de demersale visserij in de Noordzee, de noordwestelijke wateren en de zuidwestelijke wateren, waarin de eigen vloot actief is, is er ook een overgang van aanlandingsquota naar vangstquota. Vooral nog gelden aanlandingsquota of hetgeen vissers mogen aanlanden in de visveiling. Bij een aanlandingsverplichting moet worden bekeken wat in totaal wordt gevangen en dient er rekening gehouden te worden met de teruggooigegevens. Verschillende quota zouden door het incalculeren van de teruggooi verhoogd moeten worden.

Eind mei zijn er verschillende gemeenschappelijke aanbevelingen van de regionale groepen van lidstaten ingediend bij de Commissie over de toekomstige teruggooiplannen. De Commissie stelt dat, als lidstaten voor een bepaald bestand argumenteren dat een de-minimisregeling nodig is, waardoor teruggooi van een beperkt percentage onder bepaalde voorwaarden mogelijk wordt – bijvoorbeeld als de kosten van behandeling aan boord te hoog oplopen –, de quotaverhoging dan vrij beperkt blijft of onbestaand wordt. Maar hierover kon de Commissie nog geen duidelijkheid geven.

1.1.3. Toestand van de visbestanden

Barbara Roegiers deelt mee dat steeds meer visbestanden op het MDO-niveau geëxploiteerd worden. Vooral in de Noordzee blijkt de situatie al vrij positief met heel wat bestanden die dat niveau al bereikt hebben. In de westelijke wateren is de situatie nog niet zo gunstig, maar vooral de Middellandse Zee en de Zwarte Zee baren de Commissie zorgen.

De EC geeft aan dat de kennis over de visbestanden verbeterd is. De vele investeringen in dataverzameling werpen dus vruchten af.

1.1.4. Economische analyse

Aan de economische analyse wordt in de mededeling van de Commissie bijzonder weinig aandacht besteed, merkt de spreker op. Er wordt wel aangehaald dat het bereiken van het MDO-doel hogere opbrengsten kan genereren voor de Europese vloot.

1.1.5. Tijdsschema voor de voorstellen

Het voor Vlaanderen belangrijkste voorstel van de Commissie zou eind oktober 2015 voorliggen. Tijdens de Raad van december zal geprobeerd worden daarover een akkoord te bereiken.

1.1.6. Belgische standpunt

België toonde zich tevreden over de sterk verbeterde situatie in de Noordzee, maar betreurde dat in de westelijke wateren, die ook belangrijk zijn voor de eigen vloot, de toestand nog niet zo rooskleurig is, ondanks de zware inspanningen van sector en overheid. Er is in 2015 een nieuwe technische maatregel ingevoerd die de selectiviteit van de vloot moet verbeteren, vooral voor de tongbestanden in de westelijke wateren. Wat betreft de verbeterde kennis van de visbestanden, is er in samenwerking met het ILVO een actieplan voor de Ierse Zee, om de situatie beter in kaart te brengen.

België hoopt ook dat het MDO-doel zo snel mogelijk wordt bereikt en ten laatste tegen 2020. België heeft ook benadrukt dat de sociaaleconomische gevolgen van bepaalde beleidskeuzes onderbelicht zijn in de beleidsnota. Wat betreft de aanlandingsverplichting rijzen nog heel wat vragen, onder meer over de overgang naar vangstquota. De spreker verwacht ter zake nog heel wat overleg met de Commissie in de volgende maanden.

Er is sprake van dat de Commissie oudere meerjarenplannen niet langer wil volgen, hoewel die wel verdiensten kunnen hebben. Barbara Roegiers hoopt dat de Commissie in dat verband voldoende transparant zal overleggen.

1.2. Diversen

1.2.1. Verlenging subsidiabiliteitsperiode

De Griekse delegatie, gesteund door Spanje, Kroatië, Slovenië, Cyprus, Italië, Portugal, Malta en Tsjechië, vroeg een verlenging van de subsidiabiliteitsperiode met zes maanden voor het Operationeel Programma van het Europees Visserijfonds. In haar antwoord verwees de EC naar een beslissing van de Europese Raad waarbij geen verdere verlengingen worden toegestaan. De EC verwees wel naar de al bestaande flexibiliteit in het EVF, die bijvoorbeeld toelaat om het OP aan te passen en bepaalde fondsen naar andere prioriteiten te verschuiven.

1.2.2. Russische importbeperkingen

Ook de recente Russische importbeperkingen bleken een belangrijk item voor veel lidstaten. De Estse en Litouwse delegatie klaagden aan dat zij geen ingeblikte visproducten meer in Rusland mogen invoeren sinds juni 2015. De Russische maatregel wordt als disproportioneel beschouwd.

IV. Vragenronde

Bart Caron wil weten of het niet heel kort dag is om na één jaar al grote resultaten te verwachten in de westelijke wateren. Zegt dat niet iets over de enorme druk op dat visgebied?

Sabine Vermeulen vraagt over de overgang van aanlandings- naar vangstquota of Vlaanderen dezelfde afwachtende houding inneemt als Nederland wat betreft de implementatie van de aanlandingsplicht. Is het feit dat men nog afwacht hoe dat zal gebeuren een reden voor die houding? Of zet Vlaanderen wel verder in op de toepassing van de aanlandingsplicht?

Barbara Roegiers erkent dat één jaar vrij kort is om een echte evolutie te zien in visbestanden. Wetenschappelijk advies loopt vaak wat achterop, stipt de spreker aan, maar er kunnen wel bepaalde trends zichtbaar zijn.

Wat betreft de introductie van aanlandingsplicht heeft Vlaanderen zich bijzonder intensief geëngageerd, ook bij de formulering van de gemeenschappelijke aanbevelingen door de regionale groepen van lidstaten, zowel voor de Noordzee als voor de noord- en zuidwestelijke wateren. In de basisverordening is beslist om de aanlandingsplicht geleidelijk in te voeren. Ook Vlaanderen zal starten met de doelsoorten. De belangrijkste doelsoort voor de Vlaamse visserij is tong, die allicht in de meeste regio's als eerste onder de aanlandingsverplichting zal vallen. De aanbevelingen zijn ingediend en de Commissie kan ze nu omzetten in een gedelegeerde handeling. Dan pas worden de regels van kracht. De aanlandingsplicht is een grote ommekeer voor de sector. Vangstquota zijn nieuw en er zal nog heel wat overleg met de Commissie nodig zijn over de juiste implementatie. Voor tong is er vrij weinig teruggooi en zou de quotaverhoging beperkt zijn, besluit Barbara Roegiers.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Bart DOCHY,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

EC	Europese Commissie
EU	Europese Unie
EVP	Europees Visserijfonds
ggo	genetisch gemodificeerd organisme
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
GVB	gemeenschappelijk visserijbeleid
ILVO	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
MDO	maximale duurzame opbrengst
OP	Operationeel Programma
TAC	total allowable catch
VN	Verenigde Naties